

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Țurcan Anatolie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului Hariton Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2020 și sentinței Judecătorei Cahul (sediul Central) din 25 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Hariton Valeriu xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.06.2019 – 25.11.2019;

Instanța de apel: 11.01.2020 – 28.10.2020;

Instanța de recurs: 11.01.2021 – 07.04.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Cahul (sediul Central) din 25 noiembrie 2019, Hariton Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 15 (cincisprezece) ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă, ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Hariton Valeriu, la data de 29 mai 2019, aproximativ la ora 22:00, având asupra sa un cuțit din timp pregătit, având intenția pe motiv de gelozie de a o omorî pe concubina sa Miron Camelia xxxxx, a.n. xxxxx, locuitoare a s. xxxxx, r-nul xxxxx, cu care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal sunt membri de familie, s-a deplasat la domiciliul ultimei, unde în timp ce se aflau lângă porțița de la ieșire din ogradă, Hariton Valeriu intenționat i-a aplicat lui Miron Camelia o lovitură cu cuțitul în regiunea gâtului, însă din cauze independente de voința sa, și anume faptul intervenirii copilului minor Hariton Emanuela xxxxx, a.n. xxxxx, nu a putut duce până

la capăt acțiunile sale criminale, părăsind locul comiterii infracțiunii într-o direcție necunoscută.

Acțiunile inculpatului Hariton Valeriu au fost încadrate în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, omorul intenționat: *adică omor săvârșit asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.*

3. La 11 decembrie 2019, avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Hariton Valeriu a depus cerere de apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea incriminată în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor și eronat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate. Consideră că, instanța de fond incorect a stabilit starea de fapt și de drept, încadrând incorect acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal.

A menționat că, din cele prezentate instanței, cercetate în cadrul examinării cauzei, se poate de stabilit că, în acțiunile lui Hariton Valeriu nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal.

A notat că, probele cercetate au fost eronat apreciate, or din declarațiile doar celor doi martori, Hariton Marius și Miron Anna și a părții vătămate Miron Camelia, rezultă că, Hariton Valeriu la data de 29.05.2019, prezentându-se la domiciliul lui Miron Anna din s. xxxxx, r-nul xxxxx, nu a amenințat, dar a discutat cu partea vătămată atât în casă, cât și în ogradă. Copiii minori comuni, Hariton Emanuela și Hariton Marius, erau în preajma lor. A menționat că, Hariton Valeriu nu a amenințat cu cuțitul, faptul confirmat în declarațiile celor menționați. Din neatenție, Miron Camelia a căzut, lovindu-se de cuțitul pe care îl avea Hariton Valeriu în mână. Consideră că, anume aceste circumstanțe demonstrează lipsa laturii subiective a infracțiunii de tentativă de omor. Dacă ar fi avut intenția de a o omorî pe Miron Camelia, altfel ar fi acționat, altfel ar fi lovit, având un cuțit în mână.

În argumentarea poziției date, a menționat că, este și Raportul de expertiză judiciară nr. 201913P0117 din 31 mai 2019 (filele dosarului 65-66), unde este indicat că, Miron Camelia are vătămare corporală ușoară.

Consideră concluzia instanței de fond privind încadrarea acțiunilor lui Hariton Valeriu în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, ca fiind pripită, or inculpatul a comunicat în cadrul ședinței de judecată că, cuțitul rămase la el după ce reparase priza la domiciliu și prezența acestui cuțit nu confirmă faptul că, a existat intenția de a priva de viață pe cineva.

A explicat că, inculpatul conștientizând că, a rănit-o pe Miron Camelia, speriat, a mers în neștire, o noapte întregă. Fiind reținut la 30.05.2019, a manifestat căința față de incidentul produs.

A mai menționat că, la stabilirea pedepsei lui Hariton Valeriu, prima instanță nu a ținut cont de faptul că, în speță au fost stabilite un șir de circumstanțe atenuante, pedeapsa stabilită este prea aspră în raport cu fapta comisă și cu personalitatea inculpatului și, prin urmare, nu corespunde principiului proporționalității și scopului prevăzut la art. 61 Cod penal. Hariton Valeriu nu are antecedente penale. Fapt confirmat prin informația oferită de revendicare, anexată la materialele cauzei penale (f.d. 34). Fiind reținut și audiat în calitate de bănuț Hariton Valeriu, la 30 mai 2019 a dat declarații, a menționat că se căiește de cele întâmplate, de faptul că, nu a avut intenția să o omoare pe Miron Camelia. A dat explicații suplimentare în calitate de bănuț. Din caracteristica eliberată de primăria Porumbescu se desprinde că, inculpatul se caracterizează pozitiv, „*persoana liniștită. În locuri publice se comportă civilizată.*” (f.d. 40), de asemenea este anexată Confirmarea eliberată de IP Cantemir, unde se indică că, Hariton Valeriu nu se află la evidență ca agresor de familie. Inculpatul nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog.

Încadrând juridic acțiunile inculpatului, instanța nu a demonstrat scopul comiterii infracțiunii ce afectează latura subiectivă a infracțiunii. Or, învinuirea formulată de către procuror nu corespunde în totalitate conținutului normei prevăzute la art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal și nu corespunde în totalitate faptelor constatate a fi săvârșite de către inculpat. În acest sens, concluzia instanței „*Latura obiectivă s-a manifestat prin intenția directă a lui Hariton Valeriu de a-i provoca decesul victimei Miron Camelia, din motiv de gelozie, prin aplicarea unei lovituri în regiunea gâtului, regiune unde se află una din arterele principale, lezarea căreia poate duce la moartea persoanei*”, nu crede că a fost probată în cadrul examinării cauzei, probelor, rămânând fără apreciere cele comunicate instanței de către Hariton Valeriu.

Astfel, consideră apărarea că, instanța de judecată la emiterea sentinței de condamnare a inculpatului nu a ținut cont de prevederile art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală.

4. La 09 martie 2020, avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatului Hariton Valeriu a depus cerere de apel (suplimentară), prin care a solicitat casarea totală a sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Hariton Valeriu să fie achitat din motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În argumentarea apelului a menționat următoarele:

- prima instanță la pronunțarea soluției sale a admis o eroare gravă de fapt reflectată prin stabilirea eronată a acestora precum și prin neluarea în considerare a probelor, care confirmă inexistența acestor fapte;

- instanța de judecată soluționând chestiunea de vinovăție a lui Hariton Valeriu nu a luat în considerare cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, nu a ținut cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, precum și relațiile dintre ei;

- deși era obligată, instanța la examinarea cauzei nu a delimitat tentativa de omor, de cauzare a vătămării intenționate a integrității corporale sau a sănătății;

- fiind audiat de mai multe ori în cadrul procesului penal, atât în cadrul urmăririi penale, cât și cercetării judecătorești inculpatul Hariton Valeriu a menționat că, concubinează cu Miron Camelia pe parcursul a 19 ani. A explicat că, în seara de 19 mai 2019 discutând cu concubina la poarta curții părinților acesteia, i s-a părut că, ultima cade, iar el, având în mână un cuțit, a încercat s-o țină și întâmplător a împuns-o în regiunea gâtului. Nu a urmărit scopul și nu a avut intenția de a-și omorî concubina;

- din probele administrate și cercetate în cadrul cercetării judecătorești, apărarea a ajuns la concluzia că, vinovăția inculpatului Hariton Valeriu de comiterea infracțiunii imputate nu a fost demonstrată și nici partea vătămată Miron Camelia, și nici martorii Miron Anna și Hariton Marius n-au declarat că, inculpatul ar fi avut intenția s-o omoare pe partea vătămată;

- în opinia avocatului, din declarațiile martorilor nu rezultă că, inculpatul ar fi amenințat-o pe partea vătămată cu omorul, or ar fi întreprins acțiuni îndreptate spre lipsirea ultimei de viață. Martorii însă menționează că, atunci când partea vătămată era căzută jos, inculpatul o ținea de gât și anume de locul de unde curgea sângele. Totodată din probele administrate nu urmează că o fi existat cauze independente de voința inculpatului, care puteau să-l împiedice s-o omoare pe partea vătămată;

- instanța de judecată indică în motivarea soluției că vinovăția inculpatului se confirmă și prin raportul de expertiză judiciară nr.201913P0117 din 31.05.2019, nespecificând însă care organe vitale ale părții vătămate conform acestui raport au fost vătămate. Din raportul de expertiză la care instanța face trimitere nu este înțeles care este adâncimea rănii provocate părții vătămate prin lovitura cu cuțitul în regiunea gâtului și au fost sau nu lezate careva organe vitale. Or, aceste divergențe și neclarități urmau a fi înlăturate în cadrul ședinței de judecată prin audierea expertului medico-legist, fapt omis atât de părți, cât și de instanță;

- instanța la pronunțarea soluției trebuia să se conducă și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012 (cu modificările ulterioare) „Cu privire la practica judiciară în cazurile penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP)” în care în special p. 4 indică că, *„Tentativa de omor poate fi una întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi una perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră*

necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul”.

Renunțarea de bună voie la săvârșirea infracțiunii de omor intenționat se va considera încetarea de către făptuitor a pregătirii de omorul intenționat sau încetarea acțiunilor (inacțiunilor) îndreptate nemijlocit spre săvârșirea omorului intenționat, dacă făptuitorul era conștient de posibilitatea consumării infracțiunii. Făptuitorul nu poate fi supus răspunderii penale în baza art. 145 Cod penal, dacă a renunțat, benevol și definitiv, să ducă până la capăt activitatea infracțională. În același timp, cel care a renunțat de bună voie la ducerea până la capăt a infracțiunii de omor intenționat este supus răspunderii penale numai în cazul în care fapta săvârșită conține o altă infracțiune consumată (de exemplu, infracțiunea prevăzută la art. 151, 152 sau altele din Codul penal).

- în speță instanța necesita să examineze acțiunile inculpatului Hariton Valeriu prin prisma prevederilor art. 201¹ Codul penal.

5. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2020 a fost respins, ca nefondat apelul declarat de către avocatul Cotea Svetlana și avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatului Hariton Valeriu cu menținerea sentinței primei instanțe.

5.1. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței contestate, instanța de apel a considerat că prima instanță, judecând cauza, a verificat sub toate aspectele circumstanțele de fapt și de drept, complet și obiectiv a apreciat probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, și întemeiat a ajuns la concluzia că a fost pe deplin confirmată vinovăția inculpatului Hariton Valeriu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, conform indicilor: *tentativă la infracțiunea de omor intenționat, adică omor săvârșit asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.*

Instanța de apel a statuat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată, împrejurări ce rezultă din probele administrate, apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având în vedere că în cererile de apel a fost solicitată achitarea inculpatului Hariton Valeriu, cu respectarea prevederilor art. 24 Cod de procedură penală, cât și asigurarea părților a drepturilor egale pentru susținerea pozițiilor lor, prin prezentarea de probe, la participarea cărora să aibă acces ambele părți în egală măsură, instanța de apel a dispus cercetarea suplimentară a probelor administrate în prima instanță.

De asemenea, în instanța de apel, la cererea apărătorului inculpatului, avocatului Chiriacov Grigore a fost solicitată audierea expertului Verdeș Iurie, care a

efectuat expertiza în cauza penală respectivă a părții vătămate Miron Camelia, audierea părții vătămate Miron Camelia și a inculpatului Hariton Valeriu.

Instanța de apel, la solicitarea procurorului, a verificat alte probe decât declarațiile martorilor, administrate în ședința instanței de fond și verificate în instanța de apel, prin examinarea materialelor din dosar și anume:

- Ordonanța privind începerea urmăririi penale în cauza penală nr.2019430201 (f.d. 1);

- Informație telefonică din 30.05.2019, potrivit căreia, la IPDZ Sud Cahul a parvenit înștiințare telefonică de la minorul Hariton Marius, prin care acesta a comunicat că, tatăl său, i-a aplicat cu cuțitul o lovitură mamei sale Miron Camelia (f.d. 6);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.05.2019 și tabelul fotografic (f.d. 8-11);

- procesul-verbal de audiere a martorului Miron Anna din 29.05.2019 (f.d. 13);

- procesul-verbal de reținere a cet. Hariton Valeriu din 30.05.2019 potrivit căruia, de facto Hariton Valeriu a fost reținut la data 30 mai 2020, ora 05:00 (f.d. 18);

- procesul-verbal de audiere a bănuitului Hariton Valeriu din 30.05.2019 (f.d. 20);

- extras din Registrul de Stat al Populației, potrivit căruia este identificată Miron Camelia născută la 03.11.1982 (f.d. 23);

- copia certificatelor de naștere pe numele Hariton Marius, Hariton Emanuela, Hariton Dumitru, unde ca părinți sunt indicați Hariton Valeriu și Miron Camelia (f.d. 24-26);

- procesul-verbal de audiere a părții vătămate Miron Camelia din 30.05.2019, audiată în cadrul urmăririi penale (f.d. 30);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 30.05.2019 (f.d. 32);

- revendicare pe numele lui Hariton Valeriu, privitor la lipsa antecedentelor penale (f.d. 34);

- adeverință eliberată cet. Hariton Valeriu privitor la componența familiei (f.d. 39);

- caracteristica eliberată cet. Hariton Valeriu, potrivit căreia, acesta este originar din s. Porumbești, r-nul Cantemir, căsătorit, crește și educă trei copii, neangajat în câmpul muncii, lucrează peste hotarele țării, este o persoană liniștită, se comportă civilizată, cu vecinii este în relații normale. Cu primăria nu a avut probleme. (f.d. 40);

- ancheta socială, evaluarea inițială din 30.05.2019 efectuată la domiciliul lui Miron Camelia, din s. Porumbești, r-nul Cantemir (f.d. 42);

- procesul-verbal de audiere a învinuitului Hariton Valeriu din 11.04.2019 (f.d. 44);

- raportul de expertiză judiciară nr.201913P117 din 31.05.2019, efectuat în privința Miron Cameliei, potrivit căruia, la cet. Miron Camelia, a.n.1982 s-au constatat

leziuni corporale: pe suprafața anterioară a gâtului, în 1/3 inferioară la nivelul inserției mușchiului sternocleidomastoidian pe stânga plagă înțepat-tăiată. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp tăietor-înțepător, produse în timpul și circumstanțele relatate, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară (f.d. 65-66);

- procesul-verbal de audiere a martorului minor Hariton Marius din 14.06.2019, în cadrul urmăririi penale (f.d. 73);

- procesul-verbal de audiere a martorului minor Hariton Emanuela din 14.06.2019 (f.d. 74);

- cazierul contravențional pe numele lui Hariton Valeriu, potrivit cărui în anul 2017 Hariton Valeriu a fost atras la răspundere contravențională pentru injurie și vătămarea integrității corporale (f.d. 83);

- procesul-verbal de audiere a învinuitului Hariton Valeriu din 19.06.2019, prin care acesta a menționat că, susține declarațiile date anterior și careva completări nu are (f.d. 85);

- declarațiile părții vătămate Miron Camelia, date în cadrul ședinței primei instanțe (f.d. 157-159);

- declarațiile martorului minor Hariton Marius, date în cadrul ședinței primei instanțe (f.d. 160-161);

- declarațiile martorului Miron Anna, date în cadrul ședinței primei instanțe (f.d. 162-169).

Analizând probele administrate în prima instanță și cercetate suplimentar în instanța de apel, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe privitor la vinovăția inculpatului Hariton Valeriu de săvârșirea faptei imputate, concluzie ce derivă din cumulul de probe administrate la materialele cauzei, care coroborează între ele.

Drept urmare, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a constatat că la data de 29 mai 2019, aproximativ la ora 22:00, având asupra sa un cuțit din timp pregătit, având intenția pe motiv de gelozie de a o omorî pe concubina sa Miron Camelia xxxxx a.n. xxxxx locuitoare a s. xxxxx, r-nul xxxxx, cu care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal sunt membri de familie, s-a deplasat la domiciliul ultimei, unde în timp ce se aflau lângă porțița de la ieșire din ogradă, Hariton Valeriu intenționat i-a aplicat lui Miron Camelia o lovitură cu cuțitul în regiunea gâtului, însă din cauze independente de voința sa, și anume faptul intervenirii copilului minor Hariton Emanuela xxxxx, a.n. xxxxx, nu a putut duce până la capăt acțiunile sale criminale, părăsind locul comiterii infracțiunii într-o direcție necunoscută.

Astfel, prima instanță corect a reținut, în culpa inculpatului Hariton Valeriu comiterea infracțiunii de tentativă la infracțiunea de omor intenționat, adică tentativă de omor săvârșit asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul, infracțiune prevăzută la art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal.

Instanța de apel a notat, că versiunea inculpatului Hariton Valeriu de nerecunoaștere a vinovăției pentru fapta comisă, reprezintă o metodă de apărare și de eschivare de la răspundere pentru faptele comise, iar nerecunoașterea vinovăției nu este un temei pentru emiterea unei sentințe de achitare, în condițiile în care la materialele dosarului au fost administrate probe pertinente, concludente, utile și veridice, care prin coroborarea lor, demonstrează în afara oricărui dubiu rezonabil vinovăția inculpatului Hariton Valeriu în săvârșirea tentativei de omor intenționat asupra victimei Miron Camelia.

Cu referire la argumentele apărării prin care a fost invocat, că inculpatul Hariton Valeriu nu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, deoarece făptuitorul a renunțat benevol și definitiv să ducă până la capăt activitatea infracțională, iar în speță instanța urma să examineze acțiunile inculpatului Hariton Valeriu prin prisma prevederilor art. 201¹ Cod penal, instanța de apel a notat că acestea nu constituie temei de achitare, deoarece probele administrate la materialele cauzei demonstrează implicarea inculpatului Hariton Valeriu la săvârșirea anume a tentativei de omor intenționat. Mai mult ca atât, inculpatul Hariton Valeriu recunoaște faptul că, a avut în mână cuțitul, a dorit să-i provoace doar durere părții vătămate, însă nu a avut intenția de a o omorî pe Miron Camelia. Or, locul în care i-a aplicat lovitura, este un loc vital, deoarece se află în regiunea gâtului, unde se află vasele sangvine mari a gâtului, artera carotidă, vena jugulară și lateral spre dreapta traheea.

Instanța de apel a respins argumentul apărătorului, precum că locul în care i-a fost cauzată leziunea corporală părții vătămate Miron Camelia, adică distanța până la artera carotidă nu este cunoscut, deoarece la fiecare persoană distanța este diferită, și astfel, nu poate fi vorba despre tentativa de omor, or, inculpatul nu cunoștea unde se află la partea vătămată această arteră, ca să o evite, sau din contra, să nimerească chiar în ea, de aceea nu se exclude că dacă era lezat un organ vital, ar fi survenit decesul, ceea ce a atentat inculpatul.

Astfel, inculpatul a aplicat față de victimă o lovitură cu un obiect ascuțit, prin ce au survenit urmările prejudiciabile, iar independent de voința inculpatului, scopul acestuia nu a fost dus până la capăt.

Absența urmării prejudiciabile, adică a morții victimei, demonstrează că omorul s-a întrerupt la etapa de pregătire sau de tentativă.

Analizând comportamentul inculpatului Hariton Valeriu în raport cu probele administrate, instanța de apel a reținut că, chiar dacă inițial inculpatul nu a avut scopul de a comite infracțiunea de omor a concubinei Miron Camelia, acest fapt fiind

confirmat prin declarațiile inculpatului, care fiind audiat la data de 30 mai 2019 în calitate de bănuit a declarat: „...*Ea a refuzat, spunând că vrea să trăiască cu Ruslan și am început să ne certăm pe subiectul dat. În timpul certii m-am enervat, am scos din buzunar cuțitașul pliant, l-am deschis, și, spunând că dacă dorește cu Ruslan, nici lui, nici mie și, de ciudă, fiind beat, am aplicat o lovitură cu cuțitul cu mâna dreaptă, îndreptându-l în regiunea spatelui Miron Cameliei, dar nu știu cum s-a poticnit, cum s-a întors și nu am văzut unde am nimerit. Ea căzuse jos, am dat să o scol, însă copiii au început să țipe. De spaimă am ieșit în drum și am plecat...*” (vol. I, f.d.20, verso).

Ulterior, fiind audiat în calitate de învinuit la data de 11 aprilie 2019 Hariton Valeriu a declarat că, susține declarațiile date în calitate de bănuit, și a mai adăugat, că el a fugit de la fața locului nu de aceea că au venit copiii, ci din motiv că s-a speriat de sânge. Conștientizează, că acțiunile lui puteau duce la un sfârșit fatal. A conștientizat ce a făcut și regretă de cele comise. (vol. I, f.d.44, verso).

Instanța de apel a accentuat, că fiind audiat la data de 19 iunie 2019 în calitate de învinuit, Hariton Valeriu a declarat, că susține declarațiile date anterior, iar în acest context a menționat că nu pot fi reținute alegațiile inculpatului, că el nu a dat astfel de declarații, de vreme ce le-a susținut și nu a obiectat asupra lor (vol. I, f.d. 85).

Mai mult ca atât, dacă inculpatul nu a avut intenția de a-i provoca leziuni corporale părții vătămate, acesta nu a putut explica, de ce a scos cuțitașul din buzunar, dar a explicat că doar a vrut să o sperie și „*m-am făcut spre ea...ca să o sperii*”, „*când au ieșit copiii, au început a țipa și eu m-am speriat că am omorât-o și am fugit*” (vol. III, f.d.24-25).

Astfel, faptul că inculpatul Hariton Valeriu i-a aplicat o lovitură cu cuțitul părții vătămate Miron Camelia, pe care îl deținea asupra sa, prin ce i-a cauzat părții vătămate dureri fizice, a fost dovedit, iar independent de voința acestuia urmările dorite nu s-au consumat, așa cum a intervenit fiul victimei.

Instanța de apel a apreciat neîntemeiate și argumentele inculpatului, că dacă ar fi dorit să-și ducă intenția de omor până la capăt, el ar fi avut această posibilitate, deoarece nimeni nu-l încurca, însă a fost stabilit, că în timp ce victima căzuse jos, a început a striga fiica acesteia Hariton Emanuela, apoi a venit fiul Hariton Marius, și plus la toate, însăși inculpatul a declarat, că atunci, când a văzut sânge la partea vătămată, el s-a speriat și a fugit.

Argumentele avocatului Chiriacov Grigore precum că încadrarea juridică a acțiunilor lui Hariton Valeriu în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, nu este corectă, din motiv că, acesta nu a avut intenția de a omorî sau de a aplica careva lovituri victimei, au fost apreciate ca nefondate, deoarece inculpatul Hariton Valeriu a recunoscut că, a dorit să o sperie pe Miron Camelia, înaintând în direcția acesteia un cuțit, având intenția de a-i provoca careva leziuni corporale, iar nerealizarea omorului victimei, nu indică la lipsa de vinovăție în săvârșirea tentativei de omor a victimei Miron Camelia.

Suștinerea avocatului Chiriacov Grigore, precum că sentința judecătorească se bazează pe presupuneri, au fost apreciate ca declarative, iar vinovăția inculpatului se demonstrează prin probatoriul administrat.

La fel, au fost apreciate ca neîntemeiate afirmațiile apărării precum că, instanța de fond nu a ținut cont de cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, n-a ținut cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, precum și relațiile dintre ei, instanța de apel în acest sens menționând că, prima instanță la examinarea cauzei a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, a examinat cauza multiaspectual din punct de vedere al concluziei și utilității și veridicității lor, și puse la baza sentinței de condamnare emisă în privința lui Hariton Valeriu, deoarece acestea coroborează cu întreg ansamblul de probe administrate la materialele cauzei.

Instanța de apel a apreciat ca fiind lipsite de temei și argumentele apărării precum că prima instanță în sentința de condamnare nu a delimitat tentativa de omor, de cauzarea vătămării intenționate ale integrității corporale sau a sănătății.

La fel, nefiind stabilite careva divergențe și în declarațiile martorului minor Hariton Marius, care atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul primei instanțe au fost desfășurate coerent și, care nu pot fi puse la dubii.

Alegațiile avocatului Chiriacov Grigore precum că instanța de judecată nu a ținut cont de declarațiile inculpatului Hariton Valeriu, care a menționat că, nu a dorit niciodată să o omoare pe Miron Camelia, de asemenea au fost respinse.

Verificând legalitatea sentinței, sub aspectul stabilirii pedepsei inculpatului Hariton Valeriu, instanța de apel a menționat că prima instanță la stabilirea pedepsei acestuia a respectat principiile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7, 75 Cod penal, aplicându-i o pedeapsă echitabilă și în limitele stabilite de sancțiunea normei de incriminare.

De asemenea, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Hariton Valeriu prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familie acestuia.

Inculpatul Hariton Valeriu a comis o tentativă de omor a unei persoane, care conform art. 16 Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave.

Circumstanțe atenuante a răspunderii inculpatului Hariton Valeriu nu au fost stabilite, deși se caracterizează pozitiv. Din declarațiile părții vătămate, cât și a martorilor Miron Anna și Hariton Marius, rezultă că în familie erau certuri, mai ales când inculpatul era în stare de ebrietate o maltrata pe Miron Camelia.

Circumstanțe agravante în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Inculpatul Hariton Valeriu denotă faptul că la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, potrivit revendicării, anterior a fost atras la răspundere contravențională pentru injurie și vătămare a integrității corporale.

Fapta săvârșită de către Hariton Valeriu în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață.

Având în susținere prevederile art. 81 alin. (3), (4) Cod penal, potrivit cărora *mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată. (4) Pentru pregătirea de infracțiune și tentativa de infracțiune detențiunea pe viață nu se aplică*, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a reținut posibilitatea corectării și resocializării inculpatului Hariton Valeriu, precum și restabilirea echității sociale, doar cu aplicarea în privința acestuia a pedepsei cu închisoare pe un termen de 15 ani.

În opinia instanței de apel, prima instanță legal a respins cerința procurorului privind încasarea din contul inculpatului Hariton Valeriu a cheltuielilor judiciare, pentru efectuarea expertizelor judiciare, or, rapoartele de expertiză judiciară au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru stabilirea leziunilor corporale primite de victimă, acestea fiind acțiuni procesuale, ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării. Or, procurorul în lipsa unor astfel de probe nu ar fi putut demonstra leziunile corporale primite, precum și să susțină învinuirea în instanța de judecată în vederea condamnării persoanei, or în astfel de cazuri sunt necesare cunoștințe speciale, iar rapoartele de expertiză judiciară sunt obligatoriu, reieșind din prevederile art. 143 alin.(1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a remarcat, că mențiunea efectuată în Raportul de expertiză judiciară, la rubrica notă, privitor la costul raportului de expertiză judiciară întocmit, nu pot fi reținute în sensul confirmării suportării cheltuielilor judiciare invocate de către procuror în sumă totală de 448 lei, or, procurorul nu a prezentat instanței de judecată înscrisuri, care ar face dovada de achitare a unor astfel de cheltuieli judiciare pentru efectuarea și întocmirea raportului de expertiză judiciară, cum ar fi factură, un act de primire-predare sau alte înscrisuri relevante.

Acel fapt că, Statul prin intermediul procurorului și-a onorat obligația de a demonstra în instanța de judecată vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii cercetate de către organul de urmărire penală, nu constituie un temei automat de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului Hariton Valeriu, or procurorul necesită să demonstreze că acele cheltuieli invocate au fost real suportate de către organul de urmărire penală, prin prezentarea de probe pertinente și concludente, pe când la caz, astfel de probe nu au fost administrate.

În consecință, instanța de apel a reținut temeinicia concluziei primei instanțe de a respinge cerința procurorului privitor la încasarea de la inculpatul

Hariton Valeriu a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară în sumă totală de 448 lei, or potrivit art. 227 alin. (1) și art. 227 alin. (2) pct. 5), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

6. Avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului declară recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate din prevederile art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal și stabilirea pedepsei conform acestei legi.

În argumentarea recursului menționează, că din probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești nu s-a confirmat existența unor cauze independente de voința făptuitorului, iar țișutul unui copil nu poate fi apreciat ca un obstacol în curmarea unui omor, în aceste circumstanțe fiind prezentă situația renunțării persoanei de bună voie la săvârșirea infracțiunii de omor intenționat.

Relevă, că instanțele de judecată soluționând chestiunea de vinovăție a lui Hariton Valeriu nu au luat în considerație cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, nu au ținut cont în special de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, precum și relațiile dintre ei. Or, sub acest aspect este necesar de menționat că inculpatul a folosit un cuțitaș pentru îngrijirea unghiilor, cu care este puțin probabil de a provoca o leziune penetrantă cu lezarea organelor vitale interne.

Mai mult, conform raportului de expertiză judiciară nr.201913PO117 din 31 mai 2019 (vol.I, f.d. 65-66), la partea vătămată Miron Camelia a fost depistată pe suprafața anterioară a gâtului, în 1/3 inferioară la nivelul inserției mușchiului sternocleidomastoidian pe stânga plagă înțepat tăiată care putea fi produsă la acțiunea traumatică a unui corp tăietor înțepător, produsă în timpul și circumstanțele relatate, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Evidențiază apărarea, că fiind audiat în calitate de martor în cadrul ședinței în instanța de apel, medicul-legist Verdeș Iurie, a menționat că leziunea depistată la partea vătămată Miron Camelia a fost provocată în urma unei acțiuni unice a unui corp traumatic înțepător-tăietor, nu poate spune care este adâncimea plăgii deoarece nu este fixată în informația medicală. Conform examenului care l-a efectuat și conform datelor medicale prezentate careva organe vitale în regiunea gâtului la persoana examinată nu au fost lezate.

Astfel, reieșind din faptul aplicării de către inculpat părții vătămate doar a unei lovituri prin care nu i-au fost lezate organele vitale, ținând cont că în calitate de armă a fost folosit un cuțitaș de curățire a unghiilor, având în vedere că victimei i-a fost provocată o leziune corporală ușoară pentru care s-a aflat la tratament spitalicesc o

singură noapte, reținând că până la altercație și după aceasta inculpatul n-a întreprins alte acțiuni pentru a-i curma viața, apreciind că țipătul copilului în speță nu poate fi calificat ca o cauză independentă de voința făptuitorului pentru a-și duce intenția până la capăt, rezultă că inculpatul nu a urmărit scopul și nu a avut intenția de a-și omorî concubina.

În consecință consideră apărarea, că la examinarea cauzei instanțele de fond nu au delimitat tentativa de omor de cauzarea vătămării intenționate a integrității corporale sau a sănătății.

Conform practicii judiciare, tentativa de omor poate fi una întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În aceste cazuri tentativa de omor poate fi una perfectă (terminată, atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate a fost necesară pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul. Renunțarea de bună voie la săvârșirea infracțiunii de omor intenționat se va considera încetarea de către făptuitor a pregătirii de omorul intenționat, dacă făptuitorul era conștient de posibilitatea consumării infracțiunii. Făptuitorul nu poate fi supus răspunderii penale în baza art. 145 Cod penal, dacă a renunțat benevol și definitiv, să ducă până la capăt activitatea infracțională. În același timp, cel care a renunțat de bună voie la ducerea până la capăt a infracțiunii de omor intenționat este supus răspunderii penale numai în cazul în care fapta săvârșită conține o altă infracțiune consumată.

Susține recurentul, că instanțele necesitau să examineze acțiunile lui Hariton Valeriu prin prisma prevederilor art. 201¹ Cod penal.

Totodată relevă că organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile pentru a stabili arma (cuțitașul) cu care i-au fost provocate leziunile corporale victimei, or, prezența acestuia la o constatare tehnico-științifică putea aduce lumină în cadrul verificării ipotezelor atât a învinuirii că, cu această armă putea fi omorâtă o persoană cât și a apărării care neagă intenția de omor și posibilitatea de a-i provoca cuiva moartea cu o astfel de armă.

7. Procurorul a depus referință la recursul apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția, nefiind comise erori de drept la judecarea cauzei de către instanța de apel, care ar genera casarea deciziei atacate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să

decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă, că apărarea a invocat în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când:

6) *instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* precum și când:

12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, Colegiul penal remarcă că titularul recursului își fundamentează cererea pe dezacordul cu aprecierile instanțelor de fond asupra probatoriului administrat la dosar, considerând că acestea au comis o eroare gravă de fapt și nu i-au dat faptei săvârșite o încadrare juridică corectă, însă etapa judecării cauzei în ordine de recurs ordinar, nu se analizează conținutul mijloacelor de probă, nu se dă o nouă apreciere materialului probator și nu se stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond și de apel care au competența de a judeca fondul cauzei.

Din atare considerente, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de grad inferior de jurisdicție, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunii incriminate.

Totodată, Colegiul penal a constatat că la judecarea respectivei cauze penale, instanța de apel a aplicat corespunzător prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, și a cercetat toate probele, sub toate aspectele, verificându-le și

apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia menținerii sentinței.

Drept urmare, Colegiul penal reiterează, că de către instanța de apel nu a fost comisă nici o eroare gravă de fapt, așa precum se susține de către recurent, or, pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. În cauza deferită judecății o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

În ceea ce ține de temeiul invocat de către recurent și prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, în sensul că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, instanța de recurs atestă că apărarea este de opinia că în speță acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunii de tentativă de omor, ci a infracțiunii de violență în familie.

Contrar argumentelor invocate în recurs, Colegiul penal reține că atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au apreciat circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea, precum și modalitatea prin care a acționat inculpatul Hariton Valeriu, care a aplicat lovitura într-un loc vital, în regiunea gâtului, unde se află vasele sangvine mari ale gâtului, artera carotidă, vena jugulară și lateral spre dreapta traheea. Prin urmare inculpatul a ales locul provocării leziunii, având intenția de a-i provoca decesul victimei, în timpul certii din gelozie exprimându-se „*nici lui și nici mie*” (f.d. 20, verso, vol.I), respectiv nu pot fi admise argumentele apărării precum că victimei i-a fost cauzată o leziune corporală ușoară, ceea ce nu reflectă intenția de săvârșire a omorului.

La fel, nu pot fi reținute nici argumentele din recurs precum că țipătul copilului în speță nu poate constitui o cauză independentă de voința făptuitorului pentru a-și duce intenția până la capăt, or, din circumstanțele cauzei și probele conținute la materialele dosarului rezultă că țipetele copiilor au survenit concomitent cauzării de către inculpat a leziunii părții vătămate, urmare la ce a început a curge sânge, inculpatul declarând că a crezut că a omorât concubina și conștientizând caracterul acțiunilor sale a fugit, dar nu i-a acordat careva ajutor părții vătămate dacă nu avusese intenția să-i provoace decesul.

Așa fiind, Colegiul penal consideră corectă soluția instanțelor de fond în partea calificării acțiunilor inculpatului Hariton Valeriu în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal, tentativa de omor: adică omor săvârșit asupra unui membru de familie, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.

Astfel, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, nefiind constatată prezența în speță

examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Reieșind din cele stabilite, Colegiul penal atestă că, eroarea invocată de către recurent și prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, nu este prezentă în respectiva cauză, alegațiile în susținerea acestui temei fiind declarative și vădit neîntemeiate, iar soluțiile instanțelor de fond și de apel sunt motivate și întemeiate legal.

Nu pot fi admise nici alegațiile apărării cu referire la faptul, că organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile pentru a stabili arma (cuțitașul) cu care i-au fost provocate leziunile corporale victimei, în contextul în care aceste argumente nu au fost invocate de apărare nici la finisarea urmăririi penale și nici la judecarea cauzei în ordine de apel.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului Hariton Valeriu, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului Hariton Valeriu, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui **Hariton Valeriu xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 mai 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie